

Het bijbelse kernwoord raaf ערב

I. HET OUDE TESTAMENT

Onderstaande gegevens zijn verzameld uit Gesenius' Hebr. und Aram. Handwörterbuch; 16^e Aufl. 1915 en Abr. Trommius, Nederlandse Concordantie (6^e herz.dr.). Zie onder I.A.a.

I. ערב (ar. غراب, nh., aram. ערְבָא, ܥܪܒܐ, ass. *âribu*; vgl. Nöld., ZDMG 54 155; Schulth., HW 48, Zurufe 16 u. Fischer ZDMG 65 54 [urspr. onomatop.]) u. ערב Ct 5 11, pl. ערבים, cstr. ערבי, m. — Rabe Gn 8 7. 1K 17 4. 6. Jes 34 11. Ps 147 9. Hi 38 41. Pr 30 17. Ct 5 11; coll. mehrere verwandte Arten umfassend (wie zB. im Ar. die Krähe) Lv 11 15. Dt 14 14.†

I.A.a. Betekenis van de tekstgegevens

Raaf

- Gen. 8:7; 1 Kon. 17:4, 6; Job 38:41 (39:3); Ps. 147:9; Spr. 30:17; Hoogl. 5:11; Jes. 34:11.
- Lev. 11:15; Deut. 14:14 (= kraai ?). De raaf is een onrein dier en mag niet gegeten worden.

I.A.b Samenvatting + toepassing

1. 'In het heilige land leven 8 van de 138 bekende ravensoorten, waaronder de *gewone* raaf (corvus corax); zo in Luk.12:24. Zie de afbeelding. De raaf is een robuuste vogel met veel uithoudingsvermogen, die eraan gewend is van zijn woonplaats weg te zwerven om voedsel te vinden...De raaf is ook een beeld voor Gods vaderlijke zorg voor de mensen; ja voor de geringste en armste mensen...Een zo veel voorkomende en zo gulzige vogel, die toch altijd voedsel vindt...Hij laat van zich horen en merken door zijn hees geschreeuw en zijn gulzigheid...'

De raaf is een bekende verschijning in geheel Azie, Europa en Afrika (van IJsland tot Japan). De raaf lijkt op de kraai, maar is een stuk groter; ze is glanzend zwart met een bakkebaard rondom de bek en nek. Deze vogel is vanouds door haar wat griezelige optreden omgeven door bijgeloof, mythe en fabels. Ze eet o.a. de jongen van andere vogels.

De raven volgen hun jongen op het veld gedurende ettelijke dagen en voeden hen, totdat zij ..groter zijn geworden dan de ouders.¹

¹ 'Aldus Vilh.Møller-Christensen/ K. E. Jordt Jørgensen, *Dierenleven in de Bijbel* (BBB serie); vertaling van Jacoba M.Vreugdenhil; Baarn z.j.; blz. 111vv. Geraadpleegd is ook het woordenboek ISBE in E-sword. Dat de raven ook op de lijken van mensen azen, is tot uitdrukking gebracht in de

2. De eerste keer dat de raaf in de Bijbel genoemd wordt, is: Gen. 8:6-8. Noach liet de raaf in de ark uit om te ontdekken, of het water van de vloed was gezakt. M.Henri schrijft: ‘Noach liet een raaf uit door het venster van de ark. Deze ging weg, zoals de Hebreeuwse zin is, weggaande en terugkerende, dat is: rondvliegende en zich voedende met de lijken die daar dreven, maar terugkerende naar de ark om te rusten; vermoedelijk niet in de ark, maar er bovenop.’ Dat ging zo, totdat de aarde was opgedroogd. Evenzo het commentaar van Keil-Delitz.

Noach moest geduldig wachten op het moment dat God hem duidelijk maakte, dat het einde van de zondvloed daar was. Maar intussen ging hij ook op onderzoek uit. Zo gaat dat in het geloof: wachten op God en tegelijk de middelen gebruiken om te ontdekken, dat en hoe God Zijn beloftewoord waar maakt.

3. 1 Kon. 17:4-6 vertelt van Elia die bij de beek Krith door de raven van levensonderhoud wordt voorzien. Elia heeft daar een schuilplaats gevonden waar hij door Achab om zijn ‘onheilsboodschap’ niet direct kon worden gedood. De raven voorzagen op Goddelijk bevel de vervolgde profeet elke morgen en avond van brood en vlees.

‘Dit wonder wordt verworpen door ongelovigen, omdat zij geen levende God erkennen als de Schepper en Heere van alle schepselen, die zelfs de vraatzuchtige raven onderworpen heeft aan Zijn plan van redding.’ (Keil-Delitz). Elia kon elke dag wel bidden om dagelijks brood. En hij kreeg het. Zoals later Johannes de Doper zijn sprinkhanen en wilde honing kreeg.

Maar waarom waren het de raven van de beek, die Elia van levensonderhoud moesten voorzien, zijnde dieren die liever hun vlees van Elia hadden weggenomen of zijn ogen zouden hebben uitgepikt (Spr. 30:17). Raven waren bovendien onreine dieren. Elia hoefde echter geen afkeer te hebben van die vogels en zijn geweten er niet mee te belasten, dat het in Gods wet verboden was raven te eten. Daarmee was alles wat deze dieren hem brachten, nog niet verwerpelijk. De raven hadden dit voedsel overigens als het ware aan de monden van hun jongen in het nest onthouden.

Zo richtte God voor Elia een tafel toe in de woestijn. ‘Hij maakte raven tot leveranciers, koks en bedienden voor Zijn profeet.’ Aldus – vrij weergegeven – het commentaar van Keil-Delitz en M.Henri. Laten we eruit leren

a) dat het gezegde ‘stelen als de raven’ niet altijd opgaat;

b) dat het spreekwoord ‘De raven zullen u geen brood brengen’ (ieder moet maar voor zichzelf zorgen) bepaald een leugen is. Laten Elia’s raven van de beek Krith ons veeleer beschaamd maken. Zorgen wij soms beter voor Gods verdrukte en vervolgde kerk?

4. In Job 38:41 (39:3) lezen we (in de HSV): Wie bereidt voor de raaf zijn voedsel, als zijn jongen om hulp roepen tot God, als zij ronddwalen, omdat er geen eten is? Het antwoord is te

berijmde psalm 79:1, waar van de dode lichamen van Gods dienaren wordt gezegd, dat zij aan de vogels in de lucht (en gier en kraai en raven) tot voedsel zijn gegeven.

vinden in Ps. 147:9: Die aan het vee zijn voedsel geeft en aan de jonge raven, wanneer zij roepen.

Dit is in feite ook het antwoord dat Job van zijn God krijgt, als Deze hem onderwijst van Zijn wonderwerken in de wereld van de dieren. Jonge raven zijn vraatzuchtig. U ziet ze over grasvelden huppelen, op zoek naar voedsel, hoewel er geen sterveling is, die stukjes brood voor hen op de grond strooit. Zelfs de ouders van die jonge raven verwaarlozen hen. Zij eten zelf jonge vogeltjes op, maar laten hun eigen spruiten soms barbaars aan hun lot over. Wat die kunnen doen is alleen maar luidruchtig krijsen.

Wat we eruit leren? Roep tot God: ‘Abba, Vader!’ En moet u dan soms in ongeloof denken: Die God ziet mij niet en hoort mij niet? Juist als u een door mensen verwaarloosd kind bent, is er extra zorg voor u van de kant van de Schepper van hemel en aarde. Hij kan de raven bevelen om u te verzorgen. Hij kan ook andere schepselen, van wie u het misschien niet verwacht, naar u toesturen om u te helpen. Hij zond Zijn Zoon om u te redden.

5. In Spr. 30: 17 is aangegeven, dat de raven van de beek het oog dat de vader bespot of de gehoorzaamheid aan de moeder veracht, uitpikken.² Een waarschuwing aan het adres van ongehoorzame kinderen. Zie Spr. 30:11. Zij kijken soms minachtend en spottend neer op een ouderwetse vader of bezorgen hun moeder die hen in grote smart ter wereld bracht, door hun ongehoorzaamheid nog groter smart.

In onze tijd wordt er gesproken over een generatiekloof. En die is inderdaad ontstellend diep. Maar dat doet niets af van Gods bevel om onze ouders te eren. Laat het opgroeiend geslacht vooral niet denken, dat zij als eersten op aarde de waarden en normen van het mensdom moeten bepalen. En laten ouders er vooral op toezien, dat hun kinderen door de woorden en daden van die ouders terecht aanspraak kunnen maken op respect en ontzag.

De tekst uit Spreuken betekent niet altijd letterlijk, dat ongehoorzame kinderen een gewelddadige dood sterven en een prooi worden van de vogels des hemels (Jer. 16:4). Maar intussen is dit woord uit de Bijbel wel een voorspelling van een oneervol en te vrezen levenseinde.³

6. In Hoogl. 5:11 noemt de bruid de haarlokken van haar bruidegom zwart als een raaf; golvend haar, ravenzwart.⁴ In de ogen van Gods kind is dat ook van Christus, zijn Bruidegom te zeggen. In Openb.1:14 heeft Hij een wit hoofd en haar, als een Oude van dagen. Van de beschrijving van de Bruidegom in Hooglied kunnen we tegelijk zeggen, dat Hij altijd jong is

² In het woordenboek van Bible Works (Easton Bible Dictionary), s.v. raven lezen we: ‘When they (the raven) attack kids or lambs or weak animals, it is said that they first pick out the eyes of their victims (Pr 30:17).’

³ M.Henri schrijft: ‘Those that dishonour their parents shall be set up as monuments of God's vengeance; they shall be hanged in chains, as it were, for the birds of prey to pick out their eyes, those eyes with which they looked so scornfully on their good parents. The dead bodies of malefactors were not to hang all night, but before night the ravens would have picked out their eyes. If men do not punish undutiful children, God will, and will load those with the greatest infamy that conduct themselves haughtily towards their parents. Many who have come to an ignominious end have owned that the wicked courses that brought them to it began in a contempt of their parents' authority.’

⁴ Over het Hooglied zie ook het bijbelse kernwoord Bruid(egom) en bruiloft. Keil-Delitz zeggen in hun commentaar: ‘In colour, these locks of hair are black as a raven, which bears the Semitic name עֹרֵב from its blackness (עֹרֵב), but in India is called kârava from its croaking. The raven-blackness of the hair contrasts with the whiteness and redness of the countenance, which shines forth as from a dark ground, from a black border. The eyes are next described.’

en dat er bij Hem geen sprake is van aftakeling. Alles wat in en aan Christus is, is in de ogen van de gelovige beminnelijk ‘ (M. Henri).

7. In Jes. 34:11 wordt aangegeven, dat de raaf een van de vogels is die azen op de ruïnes van Edom. Het oordeel van God zal over dit land gaan. Dan wordt Edom een totale woestenij (woest en ledig = (toehoe wabohoe zoals in Gen.1:2). Diepongelukkig is zo’n land, als daar slechts het roofgedierte overblijft, waardoor alle restanten van vroegere glorie in cultuur en religiositeit teniet gedaan worden. Wie ziet het niet, dat ook ons land zich klaarmaakt voor zo’n radicale woestenij?

II. HET NIEUWE TESTAMENT

II.A. Het Griekse woord dat in het NT wordt gebruikt voor raaf is: *κοραξ*

II. A.a Tekstgegevens/ korte omschrijvingen (volgens Trommius)

- Aanmerkt de raven, dat zij niet zaaien... (Luk.12:24)

II.A.b Samenvatting + toepassing

1. In het NT worden raven alleen genoemd in Luk. 12:24: Aanmerkt de raven, dat zij niet zaaien, noch maaien, welke geen spijskamer noch schuur hebben, en God voedt dezelve; hoeveel gaat gij de vogelen te boven? In de parallelle tekst van Matth.6:26 worden de vogels in het algemeen genoemd.⁵ In de grondtekst van Luk.12:24 waarop onze statenvertaling is gebaseerd worden de raven genoemd. Maar de Westerse tekst (D) heeft: de vogels van de hemel en het handschrift P45 heeft de vogels des hemels en de raven. Het kan zijn, dat de Westerse tekst de oorspronkelijke is. Dan worden in de Lukastekst de raven in het geheel niet genoemd. Overigens kan wat in Lukas van de raven gezegd wordt, ook gezegd worden van alle andere vogels. Duidelijk is wel, dat raven in het bijzonder bij de dag leven. En dat is de boodschap die onze Meester ons wil leren: Leef in diepe afhankelijkheid van de Schepper en Onderhouder van uw leven. Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u (1 Petr. 5:7).⁶

Uit een preek over niet bezorgd zijn: *‘Leg de riemen eens binnenboord en zeg: ‘Heere, wat heb ik mij toch verschrikkelijk druk gemaakt. Waar heb ik toch zo hard voor gelopen? En wat heb ik er U vaak van verdacht, dat U niet goed voor mij zou zorgen. Ik wilde altijd weer wat meer hebben dan vandaag en wat U mij gisteren gaf. Ik heb U verschrikkelijk overvraagd. Ik heb blijkbaar niet geweten, dat ik nergens recht op had en dat er inmiddels geen dag voorbijging, of U gaf mij overvloed.’*

⁵ Het Griekse woord dat in deze tekst gebruikt wordt, omvat de hele groep van kraaien (roeken en kerkkraaien). Zij azen net als de gieren op lijken. In Matth.6:26 staat alleen: de vogels; en niet voorraadkamer.’ Zo Robertson’s Word Pictures in Bible Works.

⁶ In deze voordracht is gebruik gemaakt van 1. Gesenius’ *Hebr. und Aram. Handwörterbuch*; 16^e Aufl. 1915, s.v. עֵרֵב ; 2. Trommius’ *concordantie*, s.v.raaf 3. In Bible Works Robertson’s Word Pictures en Easten Bible Dictionary, s.v. raven; 4. Woordenboek ISBE (= Internat. Standard Bible Encyclopedie), s.v. raven in E-sword en comm.van M.Henri en Keil-Delitz; 5. Verschillende commentaren.

Wees niet bezorgd. Zou Jezus het allemaal van u niet willen overnemen? Zou u niet maar eens beginnen met te geloven: Ik geloof in God, de Schepper...,de Almachtige.' Heilige onbezorgdheid.'